AH 519
2026Z18083

Antwoord van minister Van Essen (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur)
(ontvangen 2 november 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 204

1
Kunt u, omdat u tijdens het commissiedebat Visserij en Landbouw- en Visserijraad van 16 juni 2026 geen duidelijk antwoord kon geven op deze vraag en toezegde hierop schriftelijk terug te komen, nu alsnog precies uiteenzetten op basis van welke ornithologische en juridische criteria Nederland verplicht zou zijn de Hollandse kust als Vogelrustgebied aan te wijzen en welke ruimte Nederland daarbij zelf nog heeft?

Antwoord
De Vogelrichtlijn verplicht Europese Lidstaten de voor vogels naar aard en oppervlakte meest geschikte gebieden als Vogelrichtlijngebied aan te wijzen. De zogenaamde 'IBA' (Important Bird Areas) criteria zijn daarbij door de Europese Commissie erkende criteria om te bepalen of een gebied aangewezen moet worden, maar lidstaten hebben ook ruimte om zelf criteria op te stellen mits deze goed ecologisch onderbouwd zijn. Uit jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie, blijkt dat de ruimte om af te wijken van de IBA-criteria zeer beperkt is. Nederland heeft zelf criteria vastgesteld om te bepalen wanneer een gebied kwalificeert[1]. De Europese Commissie heeft op basis van een IBA-rapportage uit 2019[2] al meerdere malen aangegeven dat het nodig is om het gebied Hollandse Kust aan te wijzen. Daarom, én omdat is afgesproken in het Noordzeeakkoord dat wordt onderzocht of Hollandse Kust voldoet aan de selectiecriteria als Vogelrichtlijngebied, is onderzocht[3] of het gebied Hollandse Kust kwalificeert op basis van de in Nederland geldende criteria. Het rapport liet zien dat het gebied ruimschoots voldoet aan de criteria en dat het daarom voor de bescherming van vogels belangrijk is om het gebied aan te wijzen als Vogelrichtlijngebied. Gezien de aandacht van de Europese Commissie, is er geen ruimte om het gebied niet aan te wijzen zonder een inbreukprocedure te riskeren.

2
Bent u bekend met het bericht van Rijkswaterstaat waaruit blijkt dat in Zeeland al verschillende strandjes en dijktrajecten zijn afgesloten ten behoeve van kustbroedvogels? Deelt u de zorg dat wat in Zeeland gebeurt, straks ook langs de Hollandse kust kan gebeuren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord
Ik ben bekend met dit bericht. Het artikel geeft aan dat deze gedeeltelijke afsluitingen noodzakelijk en effectief zijn voor het herstellen en behouden van populaties kustbroedvogels. De minister van IenW is voortouwnemer in bijna alle Rijkswateren voor het maken van Natura 2000-beheerplannen. RWS voert dit namens de minister uit. Het Natura 2000-beheerplan in deze gebieden wordt vastgesteld door de minister van IenW en de provincies die in dat gebied

[1] zie voor uitgebreide informatie over de selectie van Vogelrichtlijngebieden en de criteria: Nota van Antwoord Vogelrichtlijn – Bijlage I selectiecriteria en methode van begrenzen
[2] zie: https://stats.sovon.nl/static/publicaties/important-bird-areas-in-the-netherlands-2019-gecorrigeerd.pdf
[3] zie: 'Vogelwaarden van de Hollandse Kust' door Waardenburg Ecology

samen met IenW zorg dragen voor het nemen van maatregelen. Het afsluiten zelf gebeurt via een toegangbeperkend besluit van de provincie of de minister van LVVN (afhankelijk van de locatie).

De aanleiding tot het afsluiten van bepaalde gebieden volgt uit de ecologische noodzaak die is benoemd in het beheerplan op basis van evaluaties. Bij het ontwikkelen van maatregelen is nadrukkelijk aandacht om doelbereik af te stemmen op sociale, economische of culturele belangen. Die afweging bepaalt weliswaar niet de noodzaak van maatregelen, maar kan wel van invloed zijn op de timing, locatiekeuze en vorm van maatregelen. Ik hecht veel waarde aan die zorgvuldigheid. Dat geldt voor elk van de Natura 2000-gebieden. Om die reden deel ik niet de zorg die u noemt.

3
Kunt u nog steeds ondubbelzinnig uitsluiten dat de aanwijzing van de Hollandse kust als Vogelrustgebied ertoe leidt dat stranden of andere recreatiegebieden geheel, gedeeltelijk of gedurende bepaalde perioden worden afgesloten?

Antwoord
Omdat de maatregelen nog niet bekend zijn, kan ik hier niets over mededelen. De benodigde maatregelen worden opgenomen in het Natura 2000-beheerplan, dat binnen drie jaar na aanwijzing wordt opgesteld door Rijkswaterstaat. Het uitgangspunt is dat permanente gebiedssluitingen zo veel mogelijk worden voorkomen. Als het beperken van activiteiten of het sluiten van gebied(en) noodzakelijk blijkt, dan wordt gekeken naar maatregelen die zo gericht mogelijk zijn in tijd en ruimte. Bijvoorbeeld een maatregel tijdens de wintermaanden wanneer er grote aantallen vogels aanwezig zijn om te foerageren. Het besluit over een maatregelenpakket wordt genomen door de bevoegde gezagen (waaronder het ministerie van IenW, ministerie van LVVN, Provincie Zuid-Holland en Provincie Noord-Holland). Tijdens het beheerplanproces worden maatregelen met stakeholders afgestemd, waarbij wordt gezocht naar een optimale balans tussen het behalen van natuurdoelen en het gebruik in het Natura 2000-gebied.

Jaimi van Essen
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur